

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ

Інформаційна безпека є важливою передумовою життєздатності суспільства. Особливу вагу її забезпечення має для ефективного здійснення правосуддя, оскільки воно забезпечує можливість захисту прав і свобод людини і громадянина. Відсутність або недосконалість інструментів забезпечення інформаційної безпеки ставить під загрозу можливість досягнення цього визначального для судової системи завдання.

Інформаційна безпека в глобальному вимірі є складовою національної безпеки держави. Одним з базових нормативно-правових документів у сфері забезпечення безпеки інформаційного простору є Указ президента України «Стратегія кібербезпеки України. Безпечний кіберпростір – запорука успішного розвитку країни» [1]. В стратегії зазначено, що кіберпростір вважається одним із можливих місць проведення воєнних дій поряд з іншими фізичними просторами. Зростає популярність концепції кібервійськ, яка включає не лише захист критичних інформаційних систем від кібератак, але й активні дії у кіберпросторі, такі як напади з метою паралізувати ворожі об'єкти шляхом руйнування їх інформаційних систем. На сьогодні ми бачимо, що в час воєнного вторгнення Російської Федерації ця загроза матеріалізується у вигляді численних атак на інформаційну інфраструктуру державних органів.

Чинниками, які зробили можливим успішність таких атак визначено:

- невідповідність інфраструктури електронних комунікацій держави, рівня її розвитку та захищеності сучасним вимогам;

- недостатній рівень координації, взаємодії та інформаційного обміну між суб'єктами забезпечення кібербезпеки;

- безсистемність заходів кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури;

- недостатній рівень захищеності критичної інформаційної інфраструктури, державних електронних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, від кіберзагроз;

- недостатній розвиток організаційно-технічної інфраструктури забезпечення кібербезпеки та кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури та державних електронних інформаційних ресурсів;

- недостатня ефективність суб'єктів сектору безпеки і оборони України у протидії кіберзагрозам воєнного, кримінального, терористичного та іншого характеру [2, с. 20].

Інформаційна безпека визначена в Основних засадах розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки як «стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, при якому запобігається нанесення шкоди через: неповноту, невчасність та невірогідність інформації, що використовується; негативний інформаційний вплив; негативні наслідки застосування інформаційних технологій; несанкціоноване розповсюдження, використання і порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації» [4].

Правова дефініція терміну міститься в Законі України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», де кібербезпека визначена як «кібербезпека - захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави під час використання кіберпростору, за якої забезпечуються сталий розвиток інформаційного суспільства та цифрового комунікативного середовища, своєчасне виявлення,

запобігання і нейтралізація реальних і потенційних загроз національній безпеці України у кіберпросторі» [3].

В системі судочинства інформаційну безпеку слід розглядати як об'єкт адміністративно-правової охорони з урахуванням того, що вона є не тільки станом захищеності, а й системою суспільних відносин, які сприяють виникненню стану захищеності або безпеки.

Література

1. Стратегія кібербезпеки України. Безпечний кіберпростір - запорука успішного розвитку країни. Указ Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>

2. Манжай О. В., Манжай І.А. Правові засади захисту інформації: підручник. Харків : Панов, 2020. 162 с.

3. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України. Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>

4. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки. Закон України від 09.01.2007 № 537-V. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text>